

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 έως 2021

«Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για την εγκατάσταση και
λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 457.2 KW στην κοινότητα Νατάς
(ΑΡ.ΦΑΚ ΠΑΦ/1024/2019)»

1. Εισαγωγή

Η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από τον Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως με Αρ. Φακ. ΠΑΦ/1024/2019 και ημερομηνία 23/12/2020 για αξιολόγηση.

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου συνολικής δυναμικότητας 457.2 kw για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας εντός των διοικητικών ορίων της κοινότητας Νατας, της Επαρχίας Πάφου και τη διάθεση της στο δίκτυο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Η Περιβαλλοντική Αρχή με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερομηνίας 11/2/2021 ζήτησε την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων που αφορούσαν κυρίως στη διαδικασία που ακολουθείται για να μπορεί η ΜΕΕΠ να εξεταστεί (διαδικασία Δημοσίας Διαβούλευσης). Τα συμπληρωματικά στοιχεία υποβλήθηκαν με σχετική επιστολή από την μελετητή, ημερομηνίας 17/3/2021.

Σημειώνεται ότι στις 25/8/2020, η Περιβαλλοντική Αρχή έκδωσε Αιτιολογημένη Διαπίστωση με βάση το Άρθρο 24 των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα Νόμων 2018 με 2021, στα πλαίσια αξιολόγησης Έκθεσης Πληροφοριών για την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου συνολικής δυναμικότητας 457.2 kw με αρ. αίτησης Πολεοδομικής Άδειας ΠΑΦ/102/2019, σύμφωνα με την οποία κρίθηκε ότι απαιτείται όπως ο κύριος του έργου αν επιθυμούσε να συνεχίσει η εξέταση του έργου θα πρέπει να προχωρήσει στην εκπόνηση και υποβολή Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ), με βάση τις διατάξεις του άρθρου 26 των πιο πάνω Νόμων.

Για το εν λόγω έργο πραγματοποιήθηκε δημόσια παρουσίαση/διαβούλευση στις 25/2/2021 μετά από τη δημοσίευση ανακοίνωσης σε δυο καθημερινές εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας, την ανάρτηση της ΜΕΕΠ στο διαδίκτυο και την κατάθεση της ΜΕΕΠ στα γραφεία του Κοινοτικού Συμβουλίου Νατάς. Επίσης, ανακοινώσεις αναρτήθηκαν στο Πολιτιστικό κέντρο Νατάς και στην εκκλησία της κοινότητας.

Με την υποβολή της πιο πάνω ΜΕΕΠ, ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση σε δύο (2) ημερήσιες κυκλοφορίας εφημερίδες, για την υποβολή στην Περιβαλλοντική Αρχή εντός τριάντα (30) ημερών, απόψεων ή παραστάσεων από το κοινό αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε το Έργο σε συνεδρία της στις 13/04/2021. Με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων και τη ΜΕΕΠ ετοιμάστηκε η Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το προτεινόμενο έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου συνολικής δυναμικότητας 457.2 kw για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ηλιακή ενέργεια και διάθεσης της στο δίκτυο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ). Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός του τεμαχίου με αρ. 68, Φ/Σχ. 51/16, στην τοποθεσία "Φτέρκα" της κοινότητας Νατάς, στην Επαρχία Πάφου.

Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια θα έχουν διαστάσεις 1μ X 1,6μ και θα στηρίζονται σε μεταλλικές βάσεις που θα τοποθετηθούν στο έδαφος με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης. Οι φωτοβολταϊκές συστοιχίες θα ξεκινούν σε απόσταση 6 μέτρων από τα όρια του τεμαχίου. Εντός του τεμαχίου, στο βορειοδυτικό άκρο του, θα ανεγερθεί υποσταθμός της ΑΗΚ ο οποίος θα έχει διαστάσεις 7,50 X 7,50 μέτρα περίπου και εμβαδόν 56 τ μ. περίπου.

Συγκεκριμένα η προτεινόμενη ανάπτυξη θα αποτελείται από :

- 1584 φωτοβολταϊκά πλαίσια ισχύος 300 w
- Βοηθητική οικοδομή (υποσταθμός ΑΗΚ διαστάσεων 7.5 χ7.5 μέτρα περίπου)
- Φωτοβολταϊκές συστοιχίες.

Τα στάδια εργασιών για την κατασκευή του φωτοβολταϊκού πάρκου θα είναι:

- Χωματοργικά έργα διαμόρφωσης του χώρου,
- Τοποθέτηση των βάσεων,
- Τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων,
- Εγκατάσταση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων,
- Έλεγχος λειτουργίας και δοκιμών αποδοχής του έργου,
- Διασύνδεση με το δίκτυο ΑΗΚ.

Το προτεινόμενο τεμάχιο εμπίπτει σε πολεοδομική Γεωργική Ζώνη Γ3. Το τεμάχιο έχει συνολικό εμβαδό 14382 τ.μ. και χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργικούς σκοπούς. Εφάπτεται περιμετρικά με τεμάχια τα οποία εμπίπτουν σε Γεωργική πολεοδομική Ζώνη (Γ3). Το βορειοανατολικό άκρο του τεμαχίου απέχει 950 μέτρα, περίπου, από την Οικιστική Ζώνη Η2 της κοινότητας Νατάς. Στην γύρω περιοχή χωροθετούνται 4 μεμονωμένες κατοικίες σε απόσταση 60 με 150 μέτρων. Σε απόσταση 30 μέτρων από το προτεινόμενο έργο υπάρχει εγγεγραμμένος δημόσιος δρόμος.

Το τεμάχιο στο οποίο προτείνεται να κατασκευαστεί το έργο βρίσκεται σε απόσταση 970 μέτρων, περίπου, από τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000, Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) "Ξερός Ποταμός" και Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) "Ξερός Ποταμός". Η περιοχή του έργου εμπίπτει σε ζώνη Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ).

Το εν λόγω τεμάχιο είναι μέτριας γονιμότητας. Στην γύρω περιοχή όπως και στο προτεινόμενο τεμάχιο παρατηρείται γεωργική δραστηριότητα με καλλιέργειες κυρίως ξηρικών αλλά και δενδρωδών καλλιεργειών. Για την κατασκευή του προτεινόμενου έργου θα χρειαστεί να αφαιρεθούν 8 ελαιόδεντρα που σύμφωνα με τον μελετητή θα επηρεάζουν την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Δασών στην ευρύτερη περιοχή μελέτης υπάρχουν καταγεγραμμένα τα φυτά του Κόκκινου Βιβλίου για τη Χλωρίδα της Κύπρου *Gundelia tournefortii*, Κινδυνεύον (ΕΝ) και το ενδημικό *Alyssum akamasicum* Εύρωτο (VU). Συγκεκριμένα, το ήδη

απειλούμενο είδος *Gundelia tournefortii*, κινδυνεύει αφού το τεμάχιο της ανάπτυξης βρίσκεται 500 μέτρα, δυτικά από την κύρια περιοχή εξάπλωσης του, όπου απαντά ο μεγαλύτερος υποπληθυσμός του στην Κύπρο (470 από σύνολο 760 φυτών).

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

3.1 Επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα

- Πιθανότητα διαρροής υγρών αποβλήτων (μεταχειρισμένα μηχανέλαια) και καυσίμων, από τη λειτουργία και συντήρηση των του εξοπλισμού εργοταξίου.
- Πιθανότητα απόρριψης στερεών αποβλήτων που θα δημιουργηθούν κατά τις κατασκευαστικές εργασίες.

3.2 Επιπτώσεις στο έδαφος

- Αλλαγές στην τοπογραφία και στα ανάγλυφα χαρακτηριστικά της επιφάνειας του εδάφους από τις χωματουργικές εργασίες για την τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.
- Διάβρωση του εδάφους λόγω των κλίσεων του τεμαχίου.

3.3 Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

- Από τις εκπομπές των μηχανημάτων κατασκευής και του σχετικού εξοπλισμού που χρησιμοποιηθεί σε όλες τις φάσεις των κατασκευαστικών εργασιών.
- Έκλυση σκόνης από την εκτέλεση χωματουργικών εργασιών, την αποθήκευση μπαζών, τη μεταφορά και φορτοεκφόρτωση αδρανών υλικών κατά το στάδιο της κατασκευής.

3.4 Επιπτώσεις στο τοπίο

Οι επιπτώσεις στο τοπίο και τα πιθανά προβλήματα αισθητικής ρύπανσης μπορούν να προκύψουν από τις δραστηριότητες κατασκευής του έργου, την εναπόθεση και συσσώρευση των υλικών στο χώρο του εργοταξίου, τη μετακίνηση, τον εξοπλισμό, το οδικό δίκτυο. Επίσης, μπορούν να υπάρξουν και μόνιμες επιπτώσεις από την κατασκευή του έργου στο ανάγλυφο της μορφολογίας της περιοχής.

3.5 Επιπτώσεις στην χλωρίδα

- Αποψίλωση Χλωρίδας
- Η περίφραξη του φωτοβολταϊκού πάρκου και τα φωτοβολταϊκά πλαίσια ενδέχονται να αποτελέσουν τεχνητό εμπόδιο στην διασπορά του είδους του κόκκινου βιβλίου *Gundelia tournefortii*, του οποίου η περιοχή εξάπλωσης του βρίσκεται σε απόσταση 500 μέτρα περίπου, από το προτεινόμενο έργο.
- Για το προτεινόμενο έργο θα χρειαστεί να γίνει μεταφύτευση 8 δένδρων ελιάς τα οποία βρίσκονται στο ανατολικό τμήμα του τεμαχίου.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με την ΜΕΕΠ

4.1 Επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα

Για την προστασία τους κατά την διάρκεια των εργασιών προτείνεται :

- Μη ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
- Να μην χρησιμοποιούνται χημικές ουσίες για την καταπολέμηση των αγριόχορτων.
- Να μην χρησιμοποιούνται καθαριστικά φάρμακα για τον καθαρισμό των πλαισίων.

- Να χρησιμοποιούνται τουαλέτες χημικού τύπου.
- Να γίνεται σωστός τρόπος φύλαξης χημικών υγρών αποβλήτων

4.2 Επιπτώσεις στο έδαφος

- Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια θα τοποθετηθούν στο έδαφος με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης και δεν προβλέπεται να γίνουν εκσκαφές για την τοποθέτηση των πασσάλων. Χωματουργικές εργασίες θα υλοποιηθούν μόνο για την αποψίλωση της χλωρίδας, την εκχέρσωση της ξηρικής καλλιέργειας και την εξομάλυνση της επιφάνειας του εδάφους.
- Στα σημεία όπου υπάρχουν λοφίσκοι και αναβαθμίδες, η μορφολογία του εδάφους θα διαμορφωθεί κατάλληλα, ώστε η κλίση τους να επιτρέπει την τοποθέτηση των βάσεων των φωτοβολταϊκών πλαισίων και δεν θα τοποθετηθούν πλαίσια εκεί όπου έχει απότομες κλίσεις.
- Για την προστασία του τεμαχίου από διάβρωση θα διαμορφωθούν χωμάτινες αυλακώσεις στα χαμηλότερα σημεία του νότιου μέρους των τεμαχίων για την συλλογή των ομβρίων υδάτων και την ομαλή διοχέτευση τους στα υδατορέματα της περιοχής.

4.3 Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Για τις επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα από την κατασκευή του φωτοβολταϊκού πάρκου προτείνεται :

- Κατά την διάρκεια των εργασιών διαβροχή των χωμάτινων επιφανειών με νερό,
- Τακτική συντήρηση εξοπλισμού,
- Χρήση καυσίμων με χαμηλή περιεκτικότητα σε θείο.
- Αποφυγή εργασιών σε περιόδους με ψηλά επίπεδα άνεμου,

4.4 Επιπτώσεις στο τοπίο

- Προσωρινή αποθήκευση και τοποθέτηση μηχανημάτων και υλικών κατασκευής εντός των τεμαχίων μελέτης.
- Τα αδρανή υλικά να μεταφέρονται με ειδικά σκεπασμένα φορτηγά οχήματα (χρήση κατάλληλων καλυμμάτων) από αδειοδοτημένο συλλέκτη/μεταφορέα, σε αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης αποβλήτων.

4.4 Επιπτώσεις στην χλωρίδα- πανίδα

Για προστασία της χλωρίδας και πανίδας της περιοχής του έργου, ο μελετητής του έργου προτείνει τα ακόλουθα:

- Αποψίλωση μόνο της απαραίτητης χλωρίδας
- Οι κατασκευαστικές εργασίες να μην πραγματοποιηθούν κατά την περίοδο Μαΐου μες Ιούλιο.
- Τοποθέτηση περίφραξης από κανονικό τέλι, χωρίς ιδιαίτερα χαρακτηριστικά το οποίο θα έχει ύψος τουλάχιστον 20 εκατοστά από το έδαφος.
- Πιθανότητα εξαίρεσης απομάκρυνσης των ελαιόδεντρων από το σχεδιασμό του φωτοβολταϊκού πάρκου.
- Πασσαλόμπτυξης φωτοβολταϊκών πλαισίων στο έδαφος χωρίς σφράγιση του εδάφους.

Για προστασία χλωρίδας και συγκεκριμένα του φυτού *Gundelia tournefortii* από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου ο μελετητής του έργου προτείνει τα ακόλουθα:

- Αποφυγή άσκοπης επέκτασης εργοταξίου.
- Κατασκευαστικές εργασίες όχι σε περίοδο ανθοφορίας του.

- Οι βάσεις των φωτοβολταϊκών πλαισίων να απέχουν σε ικανοποιητική απόσταση από το έδαφος ώστε να μην παρεμποδίζεται η τυχόν εξάπλωση του είδους στην περίπτωση που η διασπορά του φθάσει μέχρι τα όρια του τεμαχίου.
- Να γίνει σηματοδότηση των θέσεων του φυτού *Gundelia tournefortii*,

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι το έργο χωροθετείται σε απόσταση από τις πλησιέστερες περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, την επιτόπια επίσκεψη, τα συμπληρωματικά στοιχεία, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής, των εμπλεκόμενων τμημάτων. Η Περιβαλλοντική Αρχή δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους πιο κάτω όρους/ προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον τρόπο και στο βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της πολεοδομικής ή άλλης άδειας, νοουμένου ότι, στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάση των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Χριστιάνα Χατζηαλεξάνδρου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακέλου 02.10.011.005.001.080
16 Ιουλίου, 2021

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

«Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για την εγκατάσταση και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 457.2 KW στην κοινότητα Νατάς (ΑΡ.ΦΑΚ ΠΑΦ/1024/2019)»

Στα πλαίσια του έργου υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος οι ακόλουθες απόψεις από Τμήματα:

Τμήμα Γεωργίας Φέρει ένσταση για τη δημιουργία της εν λόγω ανάπτυξης λόγο του ότι η ευρύτερη περιοχή αποτελεί ενιαία συμπαγή επίπεδη έκταση η οποία αξιοποιείται για γεωργικούς σκοπούς. Το συγκεκριμένο τεμάχιο (αρ. 68, φ/σχ. 51/16) εμπίπτει εντός Πολεοδομικής Ζώνης Γ3 (Γεωργική Ζώνη), είναι μέτριας γονιμότητας και γονιμότητας και αξιοποιείται γεωργικά με αρότριας καλλιέργειες.

Στα πλαίσια του έργου δεν υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος απόψεις ή παραστάσεις από το κοινό, σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής Γνωστοποίησης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας.

Οι πιο πάνω απόψεις λήφθηκαν υπόψη ως ακολούθως:

Το θέμα που τίθεται από το Τμήμα Γεωργίας αφορά αλλαγή χρήσης γης και ως εκ τούτου γίνεται σχετική αναφορά στη συνοδευτική επιστολή της γνωμοδότησης, προς την αδειοδοτούσα αρχή.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
16 Ιουλίου, 2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

«Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για την εγκατάσταση και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 457.2 KW στην κοινότητα Νατάς (ΑΡ.ΦΑΚ ΠΑΦ/1024/2019)»

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί Όροι

- A.1 Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα γνωμοδότηση.
- A.2 Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
- A.3 Κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου να γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται:
- Η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.
  - Η αντιμετώπιση και αποκατάσταση τυχόν δυσάρεστων περιβαλλοντικών καταστάσεων που οφείλονται στην κατασκευή και λειτουργία του έργου.
- A.4 Σε περίπτωση ουσιώδους επέκτασης ή τροποποίησης του έργου, όπως αυτό περιγράφεται και υλοποιείται με τους όρους και περιορισμούς της παρούσας αιτιολογημένης διαπίστωσης, ο κύριος του έργου θα πρέπει να έρθει σε επαφή με το Τμήμα Περιβάλλοντος, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο εμπίπτουν στους περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 μέχρι 2021.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

- B1. Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περίφραξη του χώρου εργασιών της κατασκευής.
- B2. Η περιμετρική περίφραξη του έργου, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν και να απέχει σε ύψος από το έδαφος 60 εκατοστά, τουλάχιστον, ώστε να μην εμποδίζεται η διασπορά του απειλούμενου είδους χλωρίδας *Gundelia tournefortii*. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- B3. Τα υφιστάμενα ελαιόδεντρα και η φυσική βλάστηση να διατηρηθούν στην θέση τους. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- B4. Να μην γίνει εκχέρσωση του τεμαχίου. Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια να χωροθετηθούν και τοποθετηθούν στο τεμάχιο χωρίς να γίνουν επεμβάσεις και να ακολουθείται το ανάγλυφο και οι κλίσεις του. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- B5. Το έδαφος να διατηρηθεί ασφράγιστο και ασυμπίεστο ώστε να απορροφά τα όμβρια ύδατα. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- B6. Η εφαρμογή των φωτοβολταϊκών πλαισίων να γίνει με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης. Η απόσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων από το έδαφος να είναι 60 εκατοστά, τουλάχιστον. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- B7. Απαγορεύεται η χρήση οποιονδήποτε εντομοκτόνων, παρασιτοκτόνων ή άλλων χημικών ουσιών για οποιονδήποτε λόγο που θα έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

- B8. Στην δέντροφύτευση ή/και τοπιοτέχνηση του περιβάλλοντα χώρου του έργου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη χλωρίδας. Να μην χρησιμοποιηθούν χωροκατακτητικά ξενικά είδη.
- B9. Η επιλογή των υλικών στήριξης των πλασιών να είναι τέτοια ώστε να αποφεύγονται τα διαβρωτικά υλικά.
- B10. Η επέμβαση να γίνει μόνο στο χώρο που θα τοποθετηθούν τα πλαίσια καθώς και οι βοηθητικές εγκαταστάσεις. Στον υπόλοιπο χώρο να μη γίνει οποιαδήποτε άλλη επέμβαση.
- B11. Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανakλάσεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.
- B12. Ο εργολάβος να ετοιμάσει και να φυλάσσει στο εργοτάξιο ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών του 2011(Κ.Δ.Π. 159/2011) για την διαχείριση των ΑΕΚΚ, στα πλαίσια των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2021.
- B13. Ο επιβλέπων μηχανικός να έχει την ευθύνη παρακολούθησης υλοποίησης του ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των Α.Ε.Κ.Κ.
- B14. Ο εργολάβος να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ., ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.), που εκδίδεται δυνάμει των Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2021 και Κανονισμών του 2011(Κ.Δ.Π. 159/2011) και των εκάστοτε τροποποιήσεών τους.
- B15. Η προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία δεν θα δημιουργήσουν οποιαδήποτε όχληση.
- B16. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα τα οποία θα προκύψουν από τις εργασίες κατασκευής του έργου να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2021.
Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή /μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment (Αδειοδοτήσεις –Αδειοδότηση Διαχείρισης Αποβλήτων- Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- B17. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης.
- B18. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου.
- B19. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων και γενικά να μεριμνήσει για την καθαριότητα του.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου.

- Γ.1 Να μην γίνεται αποψίλωση βλάστησης κατά την χειμερινή περίοδο με σκοπό την αποφυγή της διάβρωσης και προς όφελος της άγριας ζωής, η οποία όμως να καθαρίζεται με μηχανικά μέσα προς το τέλος της Άνοιξης, με την έναρξη της περιόδου αυξημένου κινδύνου πυρκαγιών.
Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.
- Γ.2 Το έδαφος να διατηρηθεί ασφράγιστο και ασυμπίεστο ώστε να απορροφά τα όμβρια ύδατα.
Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.

- Γ.3 Απαγορεύεται η χρήση οποιονδήποτε εντομοκτόνων, παρασιτοκτόνων ή άλλων χημικών ουσιών για οποιονδήποτε λόγο που θα έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- Γ.4 Απαγορεύεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα φωτοβολταϊκά πλαίσια. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- Γ.5 Να μη γίνεται ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
- Γ.6 Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2021 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Στερεών και Επικινδύνων Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2004 (Κ.Δ.Π. 668/2004).
- Γ.7 Οποιαδήποτε άλλα στερεά ή/ και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο Φορέας Εκμετάλλευσης έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2021.
- Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή /μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment (Αδειοδοτήσεις –Αδειοδότηση Διαχείρισης Αποβλήτων-Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Γ.8 Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κυρίου του έργου για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
- Γ.9 Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του φωτοβολταϊκού συστήματος. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο αποξήλωσης του έργου

- Δ.1 Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα που θα προκύψουν κατά την αποξήλωση της εγκατάστασης, να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2021, Διατάγματα και Κανονισμούς αυτών.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή /μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment(Αδειοδοτήσεις–Αδειοδότηση Διαχείρισης Αποβλήτων-Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

**Τμήμα Περιβάλλοντος
16 Ιουλίου, 2021**